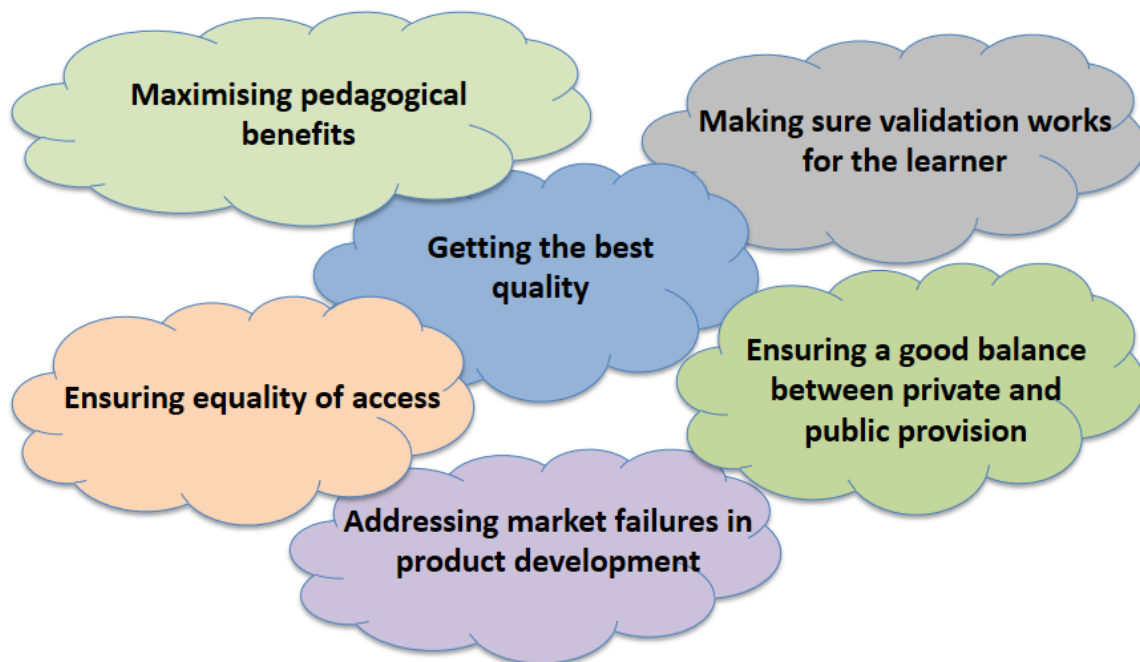

Skaitmeninis mokymasis darbo vietoje: šeši pagrindiniai iššūkiai

Mes esame pradžioje revoliucijos, keičiančios tai, kaip suaugusieji įgyja prieigą ir naudojami mokymosi galimybėmis darbo vietoje. Šiame straipsnyje, antrame iš dviejų interneto tinklaraščio įrašų apie skaitmeninį mokymąsi darbo vietoje, EPALE teminis koordinatorius Andrew McCoshanas nagrinėja iššūkius, kuriuos jis mato iškylančius šio sektoriaus specialistams.

Naujų technologijų teikiamos galimybės mokytis darbo vietoje auga beveik kiekvieną dieną. Ankstesniame [tinklaraščio įraše](#) apžvelgiau keletą pavyzdžių, iliustruojančių, kaip tai vyksta. Tuo pat metu skaitmeninis mokymasis kelia daugybę klausimų, su kuriais susiduria specialistai.

Challenges in digital workplace learning

Piešinyje nurodyti mokymosi darbo vietoje iššūkiai:

- kuo didesnės pedagoginės naudos užtikrinimas;
- geriausios kokybės užtikrinimas;
- prieigos lygybės užtikrinimas;
- Priemonių kūrimo rinkos trūkumų šalinimas;
- mokymosi rezultatų patvirtinimo užtikrinimas;
- tinkamos pusiausvyros tarp privačių ir valstybinių teikėjų užtikrinimas.

1. Kaip iš skaitmeninių technologijų gauti didžiausią pedagoginę naudą?

Skaitmeninės mokymosi technologijos turi didžiulį potencialą, kuris skatina pedagogikos pokyčius darbo vietoje. Tačiau, kaip [pažymėjo OCED](#): „[...] vien tik didesnis technologijų naudojimas savaime nėra inovacija [...]. Be to, negalima manyti, kad mokymosi proceso skaitmeninimas yra inovacijų sinonimas, nes tai gali būti tik tradicinių metodų ir pedagogikos atkūrimas kitokiu formatu.“

Skaitmeniniai mokymosi šaltiniai gali suteikti mokytojams ir dėstytojams prieigą prie daugiau išteklių, tuo nebūtinai darydami didelį poveikį mokymosi procesams. Kita vertus, tie patys išteklių gali būti panaudoti naujoms pedagogikos kryptims, pavyzdžiui, mišriam mokymuisi ir „atvirkštinėms klasėms“. Kaip galime būti tikri, kad šiomis galimybėmis pasinaudojame? Kurių iš jų norime ar reikia ir kodėl?

Nėra lengva atsakyti į tokius klausimus. Vis dėlto mokytojai ir dėstytojai yra visų pedagoginių pokyčių „priešakyje“, todėl turime būti tikri, jog per atitinkamą mokymą jie gauna reikiamų žinių, įgūdžių ir kompetencijų. Be to, turime padėti teikėjams sukurti strategijas, kurios leidžia prisitaikyti prie technologinių pokyčių ir užtikrinti, kad galimybės būtų išnaudotos maksimaliai nuosekliai ir suplanuotai. Visgi kaip tokie pokyčiai turėtų būti naudojami praktikoje?

2. Kaip atpažinti geros kokybės skaitmeninius išteklius?

Sparti skaitmeninio mokymosi plėtra kelia svarbių kokybės klausimų: interneto šaltinių yra tiek daug, tad kaip galima žinoti, kas yra „gerai“, o kas – „blogai“? Mokytojai ir dėstytojai dažnai užduoda šį klausimą. Nors jie ir vadovaujasi savo profesine nuomone, pavyzdžiui rinkdamiesi vadovėlį, tačiau susidūrę su tokiu didžiuliu pasirinkimu dažnai praranda pasitikėjimą savimi. Įdomu tai, kad, kaip matėme susijusiame [tinklaraščio įrašė](#), didžioji dauguma bendrovių pilnai parengtą turinį derina su savo pačių individualiai pritaikytu turiniu. Tai yra vienas iš būdų, padedančių spręsti kokybės ir aktualumo klausimus. Be to, skaitmeninis mokymasis labai išplečia savarankiško mokymosi galimybes. Kaip šioje aplinkoje besimokantieji gali būti tikri, kad turi prieigą prie tinkamų ir aukštos kokybės paslaugų?

Egzistuoja būdai interneto reputacijai stiprinti. Pavyzdžiui, apsistokite viešbutyje, ir jus pakvies pasidalinti atsiliepimais internete. Arba nusipirkite ką nors iš interneto tiekėjo ir jūsų paprašys pateikti savo vertinimą. Galbūt tokie „rinkos mechanizmai“ galėtų būti naudojami ir mokymosi internetu vertinimui? Pavyzdžiui, „LearningAdviser“ galėtų tapti „TripAdvisor“ atitikmeniu? O gal geriau tiktų kiti mechanizmai?

3. Kas turėtų pripažinti mokymąsi internetu ir pagal kokius standartus?

Skaitmeninis mokymasis taip pat kelia klausimą, kas pripažįsta mokymosi rezultatus ir pagal kokius standartus. Mokymasis internetu keičia ribas tarp formaliojo ir neformaliojo profesinio mokymo ir lavinimo. Atsiranda alternatyvių mokymosi rezultatų patvirtinimo būdų, tokių kaip „skaitmeniniai ženkleliai“. Ką jie duoda besimokančiajam lyginant su valstybės ar socialinių partnerių patvirtintomis ir pripažintomis kvalifikacijomis?

Įvairiose šalyse atsakymas į šį iššūkį gali būti skirtingas. Šalyse, kuriose pripažinimo sistemos seniai sukurtos ir giliai integruotos socialine ir ekonomine prasme,

gali būti sunku priimti naujus metodus. Kita vertus, šalys, kaip, pavyzdžiui, Suomija, kurios individualizuoja mokymąsi ir naudoja būdus ankstesniems mokymosi pasiekimams pripažinti, gali nesunkiai įveikti šiuos naujus iššūkius.

4. Privačios paslaugos plečiasi: ar viešieji paslaugų teikėjai turi reaguoti?

Daugumą skaitmeninių produktų ir interneto šaltinių sukuria specialios įmonės komerciniais pagrindais. Nors sunku įvertinti privataus sektoriaus dydį, [jis įsigali vis labiau](#). Suaugusiųjų mokymąsi darbo vietoje visada palaikė privatus mokymo sektorius, nes darbdaviai pirkdavo programas arba nedidelius vienkartinis mokymus, kad būtų patenkinti jiems reikalingų įgūdžių poreikiai. Dabar tikriausiai formuojasi gana „mišri ekonomika“, kai kuriama vis daugiau nemokamų, atviros prieigos mokymosi išteklių, bet kartu ir brangių produktų, pavyzdžiui, mokymosi priemonių, kurios pagrįstos virtualiaja ir papildyta realybe. Šios reikalauja didelių išankstinių investicijų, todėl įgyjamos tik iš privačių teikėjų.

Ši tendencija ypač pasireiškė per būsimus artimiausius metus, nes besiplečianti galimybė mokytis internetu tampa vis didesniu iššūkiu tradiciškai apibrėžtam profesiniam mokymui ir formaliems viešojo sektoriaus teikėjams. Profesinio švietimo ir mokymo teikėjams svarbu prisitaikyti prie naujų sąlygų, ypač rinkoje, kuri siejasi su suaugusiųjų mokymusi darbo vietoje. Būtų įdomu išgirsti Europos pavyzdžių, kur tai iš tiesų vyksta. Galbūt turite patirties, kuria galėtumėte pasidalyti komentaru skiltyje?

5. Kaip galime būti tikri, kad naujos mokymosi priemonės yra kuriamos tiek mažoms, tiek didelėms rinkoms?

Visose rinkose yra trikdžių, tad ir mokymosi darbo vietoje rinka nėra išimtis. Kai kurie verslo sektoriai yra per maži, kad skaitmeninio mokymosi ir skaitmeninių priemonių plėtra būtų komerciškai perspektyvi. Tas pats pasakytina apie kalbas, kuriomis kalba palyginti nedaug žmonių. Tarptautiniai prekybos teikėjai, kad padidintų pardavimą, naudos dominuojančias kalbas. Ar būtina tam tikra valstybės intervencija, kad būtų užtikrinta nauda visiems sektoriams ir šalims? Atvira prieiga prie išteklių ir mokytojų bei dėstytojų gebėjimas specialiai juos pritaikyti savo poreikiams – tai priemonės, kurios gali padėti visiems sektoriams ir kalbinėms grupėms naudotis naujomis mokymosi technologijomis.

6. Ar skaitmeninis mokymasis lemia didesnę mokymosi nelygybę?

Turime pripažinti, kad skaitmeninis mokymasis gali sukelti nenumatytų padarinių – atotrūkio tarp besimokančių suaugusiųjų ir tų, kurie nesimoko, padidėjimą. Čia nelemta logika, bet....

Klausimas: jei mokymasis internetu žmonėms atveria daugiau ir lengvesnių mokymosi galimybių (ypač mokantis savarankiškai), kas gali iš to turėti didžiausios naudos?

Atsakymas: tie, kurie jau dabar mokosi, t. y. tie, kurie jau yra socialiai ir ekonomiškai pranašesni.

Tai nerimą kelianti mintis, turint omenyje tai, kad Europoje jau yra toks didelis visuomenės susiskirstymas. Jau žinome, kad egzistuoja „skaitmeninė atskirtis“: nors

Europoje jos mastas sumažėjo, [ji išlieka](#). Nepakankama prieiga prie skaitmeninių technologijų akivaizdžiausia tarp tų asmenų, kurie turi žemiausią išsilavinimą. Prasta prieiga prie skaitmeninio mokymosi galimybių išskyla kaip iššūkis, kurį politikos formuotojai turi skubiai suvokti.

Turi būti ir kitų iššūkių

Tai tik šeši iššūkiai, kuriuos nustačiau praktikuodamas skaitmeninį mokymąsi darbo vietoje. Esu tikras, kad jų yra daugiau. Kodėl nepasidalijus savo mintimis komentaru skiltyje?

Andrew McCoshanas daugiau nei 30 metų dirba švietimo ir mokymo srityje Europoje kaip mokslo tyrinėtojas ir konsultantas. Šiuo metu jis yra Dublino miesto universiteto Švietimo trukdžių centro vyresnysis mokslo darbuotojas.